

בעניין:

נגד

מנהל אגף בכיר מעונות יום ומשפחתונים לגיל הרך (הממונה).

החלטה-עיכוב ביצוע

בפני בקשה לעיכוב ביצוע החלטת הממונה מיום 15 במרץ 2023 שלא לאשר את העסקת המבקשת במעון יום לפעוטות לפי ס' 15 לחוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018 (להלן – חוק הפיקוח).

ברקע הדברים, קיומו של תיק חקירה הקיים למבקשת, כך לפי תדפיס מידע פלילי מיום 21 במרץ 2023, בחשד לעבירות מיום 3 בינואר 2023 של תקיפת חסר ישע וגרימת חבלה ע"י אחראי לפי סעיף 368ב(א) סיפא בחוק העונשין, התשל"ז-1977.

החלטת הממונה

סעיף 6 להחלטה מפרט את נימוקיה:

"6. הואיל וקיים בעניינך מרשתך מידע פלילי בעבירה הנכללת בנספח א' לנוהל בדיקת רישום פלילי (המפורסם באתר משרדינו), הרי שהנוהל האמור קובע חזקה כי מדובר בעבירה שמפאת מהותה וחומרתה, לא ראוי שהחשודה בהן תועסק במעון יום לפעוטות. מכאן ששיקול דעתי מצומצם ביותר. בכתב תגובת מרשתך לא היה די בכדי להפריך חזקה זו, ולפיכך הגעתי לכלל מסקנה שלא לאשר את העסקת מרשתך במעון יום לפעוטות בשלב זה."

טענות המבקשת

עיקר טענותיה של המבקשת במישור העובדתי הן:

- למבקשת נודע על קיומה של תלונה של אחד ההורים כלפיה, כאשר בפנתה אליה מנהלת המעון והודיעה לה כי תינוק בטיפול נשרט בישבנו באותו היום, ואימו דורשת לקבל מידע נוסף.
- המבקשת פירטה שאכן הייתה עם הפעוט באותו היום, אך לא היא ולא מטפלת נוספת ששהתה עמם הבחינו בשריטה.
- המבקשת מציינת כי היא מחליפה חיתולים לפעוטות באמצעות כפפות, ולכן לא סביר כי שרטה את הפעוט במהלך ההחתלה.

- המבקשת נחקרה במשטרה ביום 22 בינואר 2023. במסגרת זו, כך לפי הטענה, "החוקרת ציינה, בפניה, כי "אין כלום במצלמות", אך המשטרה חייבת לערוך חקירה, לאחר הגשת התלונה".
 - המבקשת אוהבת את עבודתה במעון. היא עובדת במעון בנאמנות והיא מגלה יחס חם ואוהב לפעוטות בטיפולה, וכן כלפי הצוות והאחראים על המעון.
 - המבקשת נמצאת במצב נפשי קשה בעקבות התלונה.
 - מצבה הכלכלי של המבקשת בכי רע.
- לבקשה צורפה גם פניית רשת המעונות לממונה במסגרת השימוע. שם תיארה מנהלת משאבי האנוש של הרשת כי פנתה בעצמה לתחנת המשטרה ואת עיקרי השיחה:

"בשיחת טלפון שלי עם החוקרת אשר ביקשה את הנייד של [REDACTED], היא טענה כי אין ממצאים חריגים במצלמות אך מכיוון שישנו מקום לא מצולם (לא ברור אם זאת נקודה 'מתה') היא מחוייבת לזמן את [REDACTED] לחקירה. תיארה את הזימון לחקירה כהליך פורמלי.

כאשר הסברתי כי מבחינתנו [REDACTED] ממשיכה כרגיל וחשוב לי לדעת אם נצפה משהו במצלמות, האם יש משהו שאנחנו צריכים לדעת מכיוון שמדובר במטפלת של ילדים קטנים.

החוקרת אמרה שהיא לא יכולה לפרט אך הרגיעה ואמרה שאם היה משהו מעבר הם היו פועלים בהתאם.

...

בשיחה נוספת שלי עם החוקרת, היא אישרה את הדברים. אמרה [REDACTED] יכולה לחזור אחרי שבוע כרגיל לעבודה. שאלתי אם יש משהו מעבר. אמרה שלא."

דיון והחלטה

חוק הפיקוח מטיל על הממונה מוטל תפקיד מורכב ועדין הנדרש לייצר מערך הגנה נטול סיכונים עד כמה שניתן סביב פעוטות שיכולת הדיבור והתנועה שלהם עדיין לא הבשילו, תוך פגיעה מינימלית בחופש העיסוק של המבקשים לעסוק במעונות היום. אותם "המבקשים" הן ברובן המוחלט נשים העוסקות במקצוע עם רף השתכרות נמוך וביטחון סוציאלי מינימלי.

בחודשים האחרונים הוועדה ערה למספר גדל של בקשות עיכוב ביצוע ועררים המוגשים על רקע דומה לזה המתואר בבקשה. בדומה להחלטות קודמות של הוועדה (ראו למשל, 25/22, 26/22, 6/23) גם המקרה הזה מציף את אותן סוגיות רוחב הנובעות מייחודו של חוק הפיקוח, המורכבויות הכרוכות ביישומו של חוק חדש ולא-סטנדרטי. כל זאת תוך כדי שינוי כללי של התייחסות המדינה למעונות היום, ומבלי שניתן מענה בחוק או בנהלים לשלל שאלות הדרושות לצורך בירור המקרים המובאים בפני הממונה או הוועדה. האמור מתייחס בפרט לנוהל בדיקת רישום פלילי לצורך הנפקת רישיון הפעלה למעון יום עליו נסמך הממונה בהחלטתו (להלן – נוהל רישום פלילי). אאיר רק את המעט הדרוש להחלטה לעת הזו במסגרת החלטה על עיכוב ביצוע, מבלי להעמיק.

לשיטתו של הממונה, עצם קיומה של חקירה בחשד האמור מקים חזקה לפיה אין זה ראוי שהמבקשת תועסק במעון יום לפעוטות. יתר על כן, על המבקשת מוטל הנטל להפריך חזקה זו כאשר לא ברור מה לעמדת הממונה דרוש ומספיק כדי להרים נטל זה.

כפי שהוועדה חזרה וציינה בהחלטותיה הקודמות, עמדה זו של הממונה קשה ומעוררת ספקות רבים, בפרט כאשר על הכף מונחת פגיעה בחופש העיסוק של העובדים במעונות, רובן המוחלט עובדות המשתכרות שכר נמוך ועם רשת ביטחון סוציאלית מינימלית:

ראשית, שיקול הדעת וההליכים לקבלת החלטה אשר מצופה מהממונה להפעיל ולקיים קודם לקבלת החלטה שונים כאשר בסיס להחלטה הוא הרשעה קיימת, כתב אישום או תלונה במשטרה, אלא שנוהל רישום פלילי אינו מבחין בין המקרים.

שנית, העברת הנטל אל המבקש את ההעסקה אינה תוצאה פשוטה, וברי כי אין למבקש גישה לחומרי החקירה המתנהלת כנגדו.

יודגש, לא הוצג ע"י הממונה פירוט או מידע אודות האירוע עצמו, וכי הממונה אף לא ציין כי בכלל קיים בידיו מידע שכזה. ברור לוועדה שקיימים קשיים בהעברת מידע מהמשטרה או הפרקליטות לממונה. זהו מצב נתון בפני הוועדה וגם בפני הממונה, אך לא ניתן להתעלם מהפגיעה המשמעותית ביכולת לקיים שימוע ראוי למבקשת או ביכולת הממונה לקבל החלטה מושכלת.

חמור מכך, במקרה שלפנינו במענה לשימוע תואר בפירוט כל המידע הקיים בידי המבקשת ומעסיקתה לגבי חקירת המשטרה והחשדות בבסיס התלונה. התייחסותו של הממונה לטענות אלה היו כלליות בלבד, והממונה פטר עצמו באמירה כללית לפיה, טיעוני המבקשת בשימוע לא הצליחו להפריך את החזקה לפיה היא אינה ראויה להיות מועסקת במעון יום לפעוטות.

נוכח כל אלה, ובפרט נוכח העובדה שהחלטת הממונה לא התייחסה כלל לטענות המסוימות שהועלו בקשר עם האירוע בגינו נפתח תיק החקירה, אני מוצאת מקום להורות על עיכוב ביצוע ההחלטה.

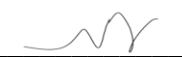
החלטה

בהתאם לסמכותי לפי חוק הפיקוח ולפי ס' 33 לחוק בתי דין מנהליים, התשנ"ב-1992 אני קובעת עיכוב ביצוע עד לקבלת החלטה אחרת. התיק יובא לדיון בפני הוועדה, ככל הניתן, עד ליום 30 ביוני 2023.

בתשובה לערר הממונה יתייחס לכל החומר וחוות הדעת הקיימות אצלו ביחס למעון ורשת המעונות אשר ביקשו את העסקת העוררת, ויסביר האם וכיצד אלה שופכים ככלל אור על התנהלות מעון כלשהו ומה ניתן ללמוד מהם לגבי המעון המסוים והשאלה המסוימת העומדת בפני הוועדה. כמו כן יפרט הממונה את אופן הפיקוח על המעון, ואת האופן בו מועבר אליו מידע מהמשטרה לגבי תיקי חקירה.

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט לעניינים מנהליים במועד הקבוע בחוק.

ניתנה היום, יום ראשון ד' ניסן תשפ"ג, 26 מרץ 2023, בהעדר הצדדים.

ענת חיים, עו"ד
יו"ר